

Kehitysprojekti

Ruokaketjun jäljitettävyyden tiekartta

RUOKAKETJUN JÄLJITETTÄVYYDEN TIEKARTTA

GS1 Finland toteutti yhdessä elintarviketeollisuuden ja päivittäistavarakaupan yritysten kanssa kehitysprojektin, jossa laadittiin tiekartta yhteentoimivan jäljitettävyyden rakentamiseksi Suomen ruokaketjuun. Tiekartta tarjoaa konkreettisen suunnitelman, jonka avulla yritykset voivat vastata kiristyviin lainsäädännön vaatimuksiin, tehostaa toimintaansa ja hyödyntää vastuullisuusdataa kilpailuetuna.

Nykytilassa jäljitettävyyden kehittämistä hidastavat erityisesti tiedon hajanaisuus ja sen heikko yhteentoimivuus eri järjestelmien välillä. Tulevaisuuden suuntaviivojen ytimessä ovat kansainväliset standardit, jotka mahdollistavat tiedon tehokkaan jakamisen toimijoiden kesken. Projektissa tutkittiin myös erilaisia tiedon jakamisen malleja, joita voidaan hyödyntää rinnakkain eri toimintaympäristöissä ja tiedonjaon tarpeissa.

Kehitysprojektissa tunnistettiin lisäksi kolme keskeistä kokonaisuutta, jotka ovat edellytyksiä tehokkaan jäljitettävyyden toteutumiselle Suomen ruokaketjussa:

- yhteistyöfoorumi, jossa yritykset ja viranomaiset kehittävät ratkaisuja yhdessä
- viranomaisjärjestelmien parempi hyödyntäminen
- kansallisen, koko toimialaa ja viranomaisia palvelevan ratkaisun mahdollisuuksien selvittäminen erityisesti alkutuotannon datan hallintaan.

Kolmivaiheinen tiekartta toimii suunnannäyttäjänä ja konkreettisena etenemissuunnitelmana, jonka avulla jokainen ruokaketjun toimija voi löytää oman roolinsa ja seuraavat askeleensa jäljitettävyyden kehittämisessä.

Ruokaketjun kehittämisen tiekartta

Tiekartta sisältää kolme työkokonaisuutta:

1. Jäljitettävyyden perustan rakentaminen
2. Standardointi, teknisten ratkaisujen suunnittelu ja pilotointi
3. Teknisten ratkaisujen käyttöönotto, skaalaaminen ja jatkuva kehitys

Tiekartan toteuttaminen käynnistyy

GS1 on käynnistänyt Yhteentoimiva jäljitettävyyys -ohjelman, jossa ryhmä elintarviketeollisuuden ja päivittäistavarakaupan yrityksiä ovat sitoutuneet viemään tiekartan toimet käytäntöön. Tiekartan mukaiset toimenpiteet on koottu ohjelman kehitysprojekteiksi, jotka on tarkoitus toteuttaa vaiheittain vuosina 2025–2027.

Suomessa rakennettava yhteentoimiva jäljitettävyyssratkaisu on ainutlaatuinen myös kansainvälisessä vertailussa. Työssä hyödynnetään kansainvälisten edelläkävijöiden oppeja, mutta samalla luodaan malli, joka vastaa Suomen erityistarpeisiin ja vahvistaa ruokaketjumme kilpailukykyä tulevaisuudessa.

Loppuraportin liitteineen löydät GS1 Finlandin verkkosivuilta.

Kehitysprojektissa tunnistettiin konkreettisten pilottien merkitys: käytännön kokeilujen avulla voidaan varmistaa, että ratkaisut toimivat erilaisissa liiketoimintaympäristöissä.

Projektin esittely

Food Data Finland -kasvumoottorihanke yhdistää koko ruokaketjun alkutuotannosta teollisuuteen ja kauppaan. Hankkeessa kehitetään käytännön dataratkaisuja ja parannetaan datan yhteentoimivuutta, jotta tieto saadaan tehokkaasti koko ketjun käyttöön. Suomen ruokaketjun datayhteistyötä vahvistetaan yhdessä toteutettavilla kehitysprojekteilla, jotka tuovat konkretiaa ja käytännön hyötyjä kaikille alan toimijoille.

GS1 Finland käynnisti marraskuussa 2024 yhdessä elintarviketeollisuuden ja päivittäistavarakaupan yritysten kanssa kehitysprojektin, jossa laadittiin ehdotus yhteentoimivien jäljitettävyyssratkaisujen käyttöönotolle Suomen ruokaketjussa. Projektissa laadittu tiekartta kuvaa, miten toimialan yhteentoimiva jäljitettävyys voitaisiin rakentaa, ja millä toimenpiteillä sitä kehitettäisiin tulevana vuosina. Jäljitettävyyssratkaisun ensisijaisena tavoitteena on kehittää yritysten mahdollisuuksia vastata tehokkaasti lainsäädännön asettamiin tiedonhallinnan velvoitteisiin.

Tiekartan laatimiseksi ja tarpeiden kartoittamiseksi GS1 toteutti elintarviketeollisuuden ja päivittäistavarakaupan yritysten kanssa sekä yhteisiä että yrityskohtaisia työpajoja. Lisäksi alan teknologiatoimittajien kanssa järjestettiin oma työpajansa. Laaditun ehdotuksen arvioimiseksi GS1 teetti KPMG:ltä kolmannen osapuolen selvityksen tiekartan vaikutuksista Suomen ruokaketjun toimijoille. Myös elintarviketeollisuuden pk-yrityksille tarjottiin mahdollisuus osallistua keskusteluun ja antaa palautetta ehdotuksesta. Eri näkökulmia kartoittamalla pyrittiin varmistamaan, että tiekartta huomioi mahdollisimman kattavasti ketjun erikokoiset yritykset.

Kiitämme seuraavia yrityksiä osallistumisesta kehitysprojektiin

